

PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm

Veidojot iedzīvotājiem draudzīgu dzīvojamo apkaimi, ir būtiska teritorijas līdzsvarota izmantošana. Iedzīvotāju apmierinātībai ar savas dzīvojamās apkaimes vidi ir izšķiroša loma.

Rīgas pilsēta teritoriāli ir sadalīta 58 apkaimēs. Katru no tām raksturo piemērota lieluma apdzīvota vide ar savu apkalpi, identitāti un raksturu, kas izriet no apbūves veida, fiziskajām robežām, ainavas un iedzīvotāju kopības izjūtas. Līdzīgi kā iepriekšējā pārskata periodā, arī 2013.gadā pieauga apkaimju nozīme pilsētas vienmērīgai un līdzsvarotai attīstībai. Apkaimju identitātes izcelšana jau īstenotu un vēl tikai uzsāktu projektu veidā, īpaši publiskajā ārtelpā, radījusi vairākus estētiskus uzlabojumus pilsētvidē.

Apkaimes jēdzienu papildinoša un tajās notiekošo sociāli-ekonomisko aktivitāšu raksturojoša vienība ir radošie kvartāli, kas ir svarīgi Rīgas laikmetīgās identitātes stūrakmeņi un veido būtisku apkaimju lokālpatriotisma dimensiju, un, stimulējot to attīstību un ģeogrāfisko izplatību, veicina vietējās, unikālās kultūras, uzņēmējdarbības un dzīvesveida attīstību, kā arī dažādo un paaugstina pilsētas ainavisko vērtību. Kalnciema ielas kvartāls, Andrejsala, Spīķeri, Valsts elektrotehniskās fabrikas rūpnīcas teritorija, Tērbatas, Blaumaņa, Lāčplēša un Krišjāņa Barona ielas atsevišķi posmi, Baznīcas ielas apkārtnē ap Veco Ģertrūdes baznīcu, Miera ielas republika un Berga bazārs³⁹ ir dažādu apkaimju vitālās daļas (apkaimju apakšcentri), kas ar tajās notiekošajām aktivitātēm pierādījušas sevi kā radošus kvartālus.

Neatņemama radošo kvartālu aktīvākā daļa ir velokultūra/velokustība. Pārskata periodā riteņbraucēju skaits pieaudzis par 24%.⁴⁰ Atsaucoties uz veloaktīvistu iniciatīvu un velo kā kvalitatīvas pilsētvides atbalsta simbolu, 2013.gadā izteikta un uzsākta realizēt ideja par Rīgas velo programmas izstrādes darba grupas izveidi. Darba grupa piedāvās konkrētus risinājumus velosatiksmes un veloinformācijas sistēmas attīstībā un integrācijā kopējā Rīgas pilsētas transporta infrastruktūrā. Rīgas velo programma ietvers ne tikai centru, bet visu pilsētu, iezīmējot prioritātes arī savienojumiem ar apkaimēm un mikrorajoniem, piemēram, Purvciemu, kur dzīvo lielais vairums galvaspilsētas iedzīvotāju.

Pārskata periodā turpināja darboties tīmekļa vietne www.apkaimes.lv, informējot par apkaimju attīstības iespējām un aktuālajiem pasākumiem apkaimēs, iedzīvotāju līdzdalības un iesaisties iespējām, kā arī pašvaldības NVO lomu apkaimju stiprināšanas

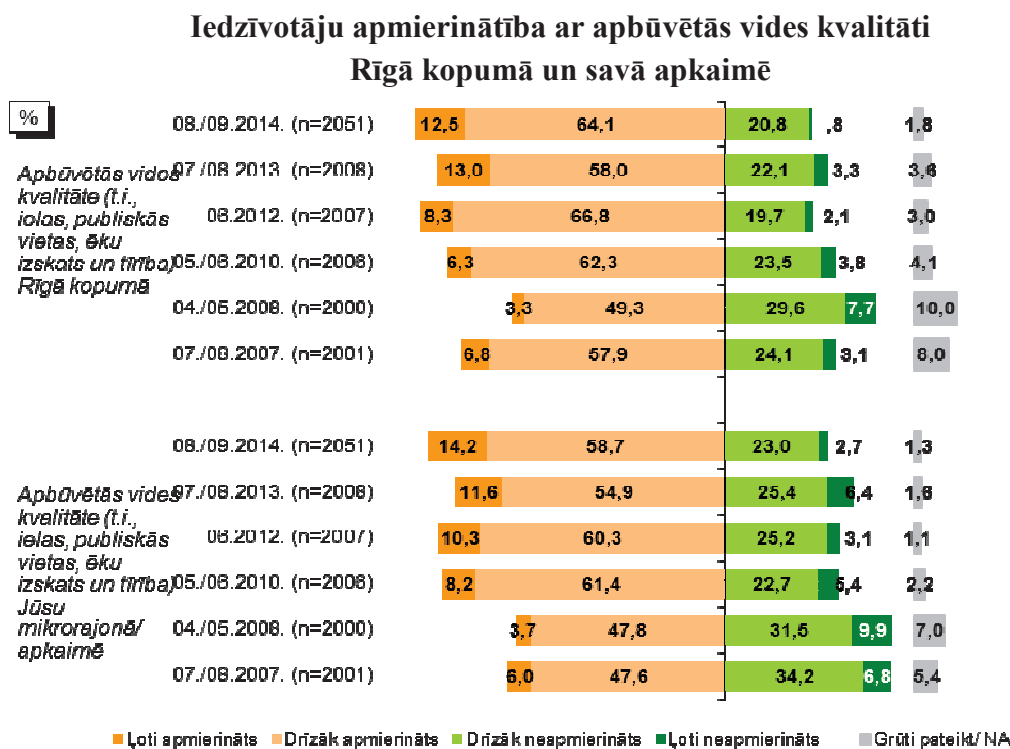
³⁹ Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam un Rīgas attīstības programmas 2014.–2020.gadam Pašreizējās situācijas raksturojums

⁴⁰ <http://www.lvportals.lv/viedokli/262572-toms-kokins-labak-leni-braukt-neka-atrī-stavet/>

procesā. Tīmekļa vietnē pieejami detalizēti dati par katru pilsētas apkaimi, piemēram, to platība, sabiedriskais transports, vispārējās izglītības iestādes un kultūras iestādes.

2014.gada aptaujas⁴¹ dati liecina, ka vairākums Rīgas iedzīvotāju ir apmierināti gan ar apbūvētās vides kvalitāti galvaspilsētā kopumā, gan arī savā mikrorajonā/ apkaimē (attiecīgi – 76,6% un 72,9%). Tai pat laikā katrs ceturtais rīdzinieks paudis arī negatīvus vērtējumus šajos aspektos. Kopumā gan novērojams, ka pēdējo četru gadu laikā vērtējumi pakāpeniski uzlabojušies (4.1.attēls).

4.1.attēls

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Salīdzinot vidējos vērtējumus par apbūvētās vides kvalitāti savā apkaimē, var secināt, ka apmierinātāki ir Dreiliņu, Imantas, Ķengaraga, Mežaparka, Šķirotavas un Teikas iedzīvotāji, savukārt negatīvāku vērtējumu snieguši Maskavas forštates, Dārziņu, Torņakalna un Šampētera iedzīvotāji.

Lai novērtētu, cik lielā mērā Rīgas iedzīvotāji ir iesaistījušies savas dzīvesvietas – savas apkaimes dzīvē, 2014.gada aptaujā respondentiem lūdza atzīmēt, vai dažādas

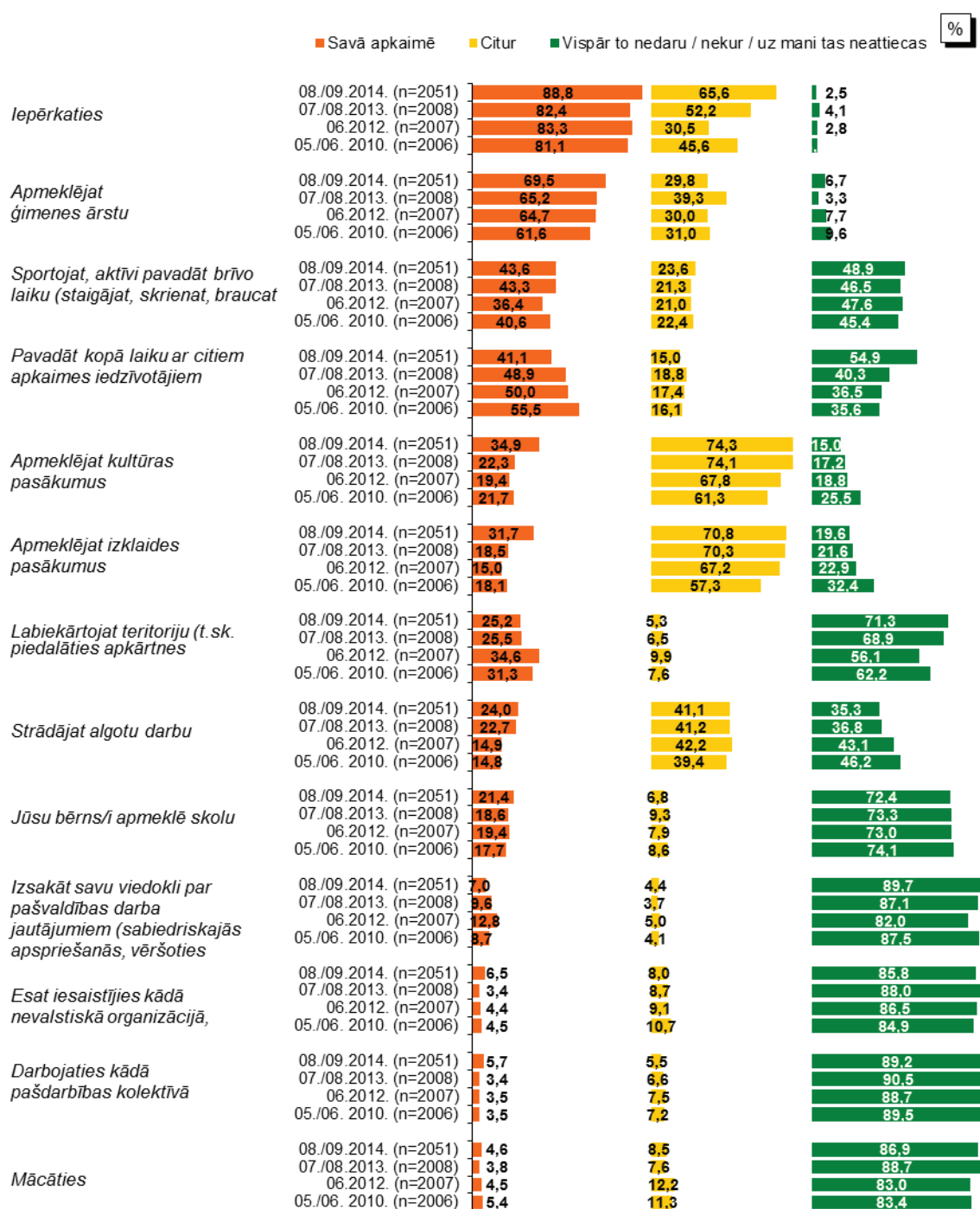
⁴¹Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

aktivitātes (piemēram, iepirkšanās, izglītošanās, strādāšana, izklaidēšanās u.c.) viņi veic savā apkaimē, citur, vai arī to nedara vispār.

Aptaujas dati liecina, ka šobrīd apkaimes iedzīvotājiem galvenokārt ir dzīvesvietas un iepirkšanās vietas, bet mazāk sociālo un brīvā laika aktivitāšu vietas. 88,8% iedzīvotāju iepērkas savā apkaimē, 69,5% apmeklē ģimenes ārstu, bet tikai 43,6% sporto un aktīvi pavada brīvo laiku, tikai 41,1% pavada laiku kopā ar citiem apkaimes iedzīvotājiem. Savā apkaimē kultūras pasākumus apmeklē aptuveni katrs trešais rīdzinieks, kamēr ārpus savas apkaimes to dara 74,3%. Arī uz darbu biežāk iedzīvotāji dodas ārpus savas apkaimes.

Kultūras un izklaides pasākumu apmeklēšana savā apkaimē šogad gan būtiski pieaugusi (par ne mazāk kā 10%), ko iespējams saistīt ar plašo kultūras pasākumu programmu apkaimēs Rīgas kā EKG ietvaros. Tai pat laikā pēdējo četru gadu laikā no 55,5% līdz 41,1% samazinājies to iedzīvotāju īpatsvars, kuri pavada laiku kopā ar citiem apkaimes iedzīvotājiem, un no 31,3% līdz 25,2% – to īpatsvars, kuri piedalās apkārtnes sakopšanas pasākumos savā apkaimē (4.2.attēls).

Iesaiste apkaimēs dzīvē

Bāze: visi respondenti

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa *PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm* ietvaros izvirzīti 8 uzdevumi. Pārskata gadā aktivitātes netika veiktas uzdevuma *U4.2. Nodrošināt kvalitatīvu*

apkaimju sasniedzamību no un uz pilsētas centru un pietiekamu, kvalitatīvu ielu tīklu ietvaros. Jāatzīmē, ka minētais uzdevums ir cieši saistīts ar mērķa M9 Ērti un ātri sasniedzama pilsēta uzdevumiem U9.1. Pilnveidot transporta sistēmu un uzlabot satiksmes drošību un U9.2. Attīstīt pilsētas transporta infrastruktūru. Tāpat kā 2012.gada pārskata periodā, arī 2013.gadā aktivitātes netika veiktas uzdevuma U4.6. Nodrošināt pilsētas teritorijas ar nepieciešamajiem inženiertīkliem ietvaros.

U4.1. Attīstīt esošajam pilsētas centram pakārtotus apkaimju apakšcentrus

Pārskata gadā uzdevuma ietvaros tika veikts Rīgas teritorijas plānojuma 2006.–2018.gadam realizācijas izvērtējums un Līvu laukuma un tā tuvākās apkārtnes turpmākās attīstības alternatīvo scenāriju analīze. Teritorijas attīstības dokumentu ekonomiskās atdeves vērtējuma metodoloģijas izstrādes uzsākšanai konsultācijas sniedza eksperti.

U4.3. Tuvināt pašvaldības pakalpojumus dzīvojamajiem rajoniem (apkaimēm)

Apmeklētāju pieņemšanas centri (turpmāk – APC) visās RP administratīvi teritoriālajās vienībās (sešās vietās) turpināja sniegt esošos pakalpojumus, tajā skaitā 6 kā pakalpojumu turētājs un 37 kā pakalpojumu sniedzējs. Pārskata gadā APC papildus uzsāka vairākas aktivitātes, kas pašvaldības pakalpojumus tuvina apkaimēm. Divas reizes nedēļā APC teritoriālajā atrašanās vietā Rīgas klientu centrā Brīvības ielā 49/53 tiek sniegtas juridiskās konsultācijas.

Tika nodrošināta apmeklētāju pieņemšana Rīgas pašvaldības policijas teritoriālajās pārvaldēs. Iedzīvotāju norēķinu veikšanas atvieglošanai saglabāta iespēja lielveikalu tīkla „Maxima” kasēs veikt norēķinus par komunālajiem pakalpojumiem.

U4.4. Revitalizēt un attīstīt degradētās teritorijas un objektus pilsētā

Rīgas centra pilsētvides kvalitātes un pieejamības uzlabošanā nozīmīgs ir 2013.gada 1.augustā svinīgi atklātais Spīķeru kvartāls un Daugavas labā krasta promenāde posmā no Dzelzeļa līdz Salu tiltam. Pārskata gada vasarā noslēgušies Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielas kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija, kā rezultātā Rīgas pilsētā ir papildu iespējas un vieta rīkot dažāda veida kultūras un izklaides pasākumus, izmantot Daugavas krastmalu rīdzinieku un pilsētas viesu atpūtai, kā arī nodrošināta teritorijas pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Teritorijas sakārtošanas ietvaros nojauktas trīs ēkas, 43 nolietotās garāžas, izveidots bērnu rotaļlaukums, uzstādīti 75 soliņi, uzstādīti puķu podi, iestādīti vairāki simti koku, krūmu un ziedu stādu un citi labiekārtošanas darbi, kā arī izbūvēts veloceliņš.

2013.gada novembrī tika izsludināts iepirkuma konkurss par Grīziņkalna parka un Ziedoņdārza revitalizācijas tehnisko projektu izstrādi, autoruzraudzību un būvdarbiem. Pamatojoties uz Rīgas pilsētas attīstības plānu, iepirkuma vispārējais mērķis ir sakopt vidi Rīgas pilsētā, jo minētie parki apmierina tuvāko kvartālu iedzīvotāju prasības pēc rekreācijas, bet šobrīd ir zaudējuši savu apkaimes sabiedrisko nozīmi, jo izskatās

pamesti un nepievilcīgi – pāraugušie koki, novecojušās mazās arhitektūras formas nerada vēlmi ilgstoši uzturēties šajās vietās. Projektiem paredzēts ERAF līdzfinansējums.

RP kompetento iestāžu sekmīgas sadarbības rezultātā līdz 2013.gada septembrim Rīgā sakārtoti jau 54 grausti. ĪD speciālistu veidotajā graustu reģistrā līdz Pārskata gada septembrim iekļauta 471 ēka⁴².

Uzdevuma ietvaros veikti nesankcionēto sadzīves atkritumu izgāztuvju likvidēšanas darbi Spilves ielā b/n, Dunalkas ielā b/n, Siguldas prospektā 8 un Inčukalna ielā pie Otriem Meža kapiem.

Ikvienas apkaimes un pilsētvides estētisko kvalitāti kopumā samazina grausti, kas turklāt nereti apdraud arī cilvēku drošību. Lai to novērstu, pārskata gadā izstrādāts un apstiprināts ziņojums „Par graustiem Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā”, kurā atspoguļota informācija par veiktajām un plānotajām darbībām graustu sakārtošanas jautājumos.

U4.5. Uzlabot apkaimju estētisko un pilsētvides kvalitāti

Lai uzlabotu pilsētvides kvalitāti un nodrošinātu valsts teritorijā noteiktās vienotās adresācijas sistēmas realizēšanu, pilsētas teritorijā uzlabotu orientēšanās iespējas, kā arī nodrošinātu efektīvāku operatīvo dienestu darbu un pilsētā esošo objektu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem, pārskata gadā tika pieņemti RD 2013.gada 22.oktobra saistošie noteikumi Nr.62 „Par ielu un laukumu nosaukuma zīmju, ēku, telpu grupu numura zīmju un virziena rādītāju uz infrastruktūras, kultūras vai tūrisma objektiem izvietojuma kārtību Rīgas pilsētā”.

Pārskata gadā veikti ielu apgaismojuma remontdarbi Dārziņos, izgaismota arī Daugavas jaunizveidotā – pagarinātā promenāde, kas padara to par pievilcīgu un pieejamu atpūtas vietu arī vakaros. Tika uzstādīti ielu un objektu nosaukumu norādes stabi (48 stabi, 62 norādes Dārziņu apkaimē un 6 ielu nosaukumu norādes zīmes Rīgas Kurzemes rajona un Zemgales priekšpilsētas administratīvajā teritorijā).

Savukārt, lai pilsētvidē sakārtotu orientēšanās iespējas un adresāciju, ir izstrādāti „Rīgas vietvārdu un pilsētvides objektu nosaukumu piešķiršanas ieteikumi”, no kuriem, ievērojot vienotus kritērijus, būs iespējams līdzsvarot vēsturiskās kultūrvides mantojumu ar ilgtspējīgu pilsētas ielu infrastruktūras izmantošanu un identificēšanu.

Gādājot par mazo rīdzinieku attīstības iespējām un drošu rotaļu vidi, 2013.gadā demontēti nolietoto rotaļu elementi un salaboti vai atjaunoti rotaļu elementi esošajos rotaļu laukumos, kopumā 83 vietās pilsētā.

Pašvaldības budžetā piešķirto līdzekļu apjomā ir veikta vidi degradējošo objektu (bezsaimnieka reklāmas konstrukciju) demontāža no pašvaldībai piederošas,

⁴² www.nra.lv

piekrītošas vai tās rīcībā esošas zemes. Apkaimju estētiskā un pilsētvides kvalitāte uzlabota, demontējot ainavu bojājošas ēkas Tilta ielā 11, Airu ielā 117a un 119b, Ropažu ielā 92 – kopumā 16 ēkas. Pārskata periodā veikti arī 25 pašvaldībai piederošo/piekrītošo būvju demontāžas darbi, un pēc pašvaldības norādījumiem – 55 privātpersonām piederošo būvju demontāžu darbi. Kopumā deviņas būves demontētas Kristapa ielas un Āgenskalna ielas teritorijā, Beberbeķu ielā bez numura (turpmāk – b/n), Dzintara ielā b/n, Ķemmdziju ielā 9, Apūzes ielā 37, Flotes ielā b/n, Rostokas ielā b/n, Mežotnes ielā b/n. Veikti bijušās Hāmaņa muižas dzīvojamās ēkas Slokas ielā 41a konservācijas darbi.

RVC pārskata periodā tika uzstādīti 9 afišu stabi un ārpus RVC – 13 afišu stabi, kas ir nozīmīgi Rīgas kultūrvēsturiskās vides ārtelpas objekti, jo informē iedzīvotājus un viesus par aktualitātēm pilsētā.

2013.gadā tika uzbūvēta viena jauna sabiedriskā tualete Abrenes ielā b/n (Skrundu iela). Sabiedrisko tualesu fasāžu krāsošanas darbi norisinājās Pērnavas ielā 31, Ernestīnes ielā 21a un Embūtes ielā 15. Tāpat tika veikti arī bruģēšanas darbi pie sabiedriskajām tualetēm Rīgas Tehniskās universitātes pagalmā un Līvu laukumā. Ziedoņdārza parkā uz 5 mēnešiem un Līvu laukumā no maija līdz decembrim tualetes tika sezonāli nomātas.

Uzdevuma ietvaros tika veiktas arī tādas aktivitātes kā iekškvartālu piebraucamo ceļu un koplietošanas ceļu un teritoriju remonta darbi 38 objektos, asfaltbetona seguma iekškvartālu ceļu bedrīšu remonta darbi, asfaltbetona seguma bedrīšu remonta darbi 33 objektos. Gādājot par ūdens atpūtas cienītāju drošību, Lucavsālas peldvietā uzbūvēta glābšanas stacija, savukārt Viesturdārza strūklakai veikti baseina tīrīšanas darbi un apmaļu nostiprināšana. Labiekārtota Pļavnieku apkaimes rekreācijas teritorija „Zaļā birzs”.

ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (USER projekts) īstenošanas ietvaros tika meklēti risinājumi publiskās ārtelpas pieejamības uzlabošanai dažādām pilsētvides lietotāju grupām – vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem un pilsētas viesiem, kā arī tiek attīstītas publiskās ārtelpas funkcionālās un estētiskās īpašības kopumā.

Pārskata gadā Rīgā norisinājās konference „Rīgas iedzīvotāju šodiena un nākotne pēckara daudzdzīvokļu namu mikrorajonos – pilsētelpas transformācijas iespējas un izaicinājumi”, tās ietvaros notika arī lekcija – diskusija „Mijiedarbība un sadarbība arhitektūrā” ar pasaulē slavenā urbānista Čārlza Lendrija uzstāšanos.

U4.7. Nodrošināt pilsētas teritoriju racionālu un ilgtspējīgas attīstības principiem atbilstošu izmantošanu

Ilgtspējīga attīstība ir attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai⁴³. Pilsētas teritorijas racionāla un ilgtspējīga attīstība notiek atbilstoši pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Uzdevuma U4.7. ietvaros RD 18.06.2013. pieņēma lēmumu Nr.6331 „Par Rīgas domes 20.12.2005. saistošo noteikumu Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” un Rīgas domes 07.02.2006. saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” grozījumu apstiprināšanu un pašvaldības saistošo noteikumu izdošanu. Pārskata gadā veikta Rīgas brīvostai adaptētu priekšlikumu izstrāde par ostas teritorijas plānošanas risinājumiem, kas īstenojami ar teritorijas plānošanas instrumentiem.

2013.gadā turpināta jaunā Rīgas teritorijas plānojuma izstrāde, kura apstiprināšana ar saistošajiem noteikumiem paredzēta 2017.gadā. Teritorijas plānojuma ietvaros uzsākti pieci tematiskie plānojumi: Ainavu tematiskais plānojums, Aizsargjoslu un aprobežojumu tematiskais plānojums, Meliorācijas attīstības tematiskais plānojums, Mājokļu tematiskais plānojums un Valsts un pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju tematiskais plānojums. Pārskata gadā noteikti arī Rīgas ainavu kvalitātes mērķi, veikts pētījums „Gruntsūdeņu līmeņu kartēšana” un īstenots vērienīgs projekts plūdu draudu izpētei un novēršanai.

2013.gadā tika apstiprināts kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” lokālplānojums. Tas paredz plašu Mežaparka labiekārtojuma infrastruktūras attīstību, tai skaitā velonovietņu, soliņu, labierīcību izvietojumu parka teritorijā, bērnu rotaļu zonas paplašināšanu parka centrālajā daļā, jaunu pastaigu taku izveidi un esošo atjaunošanu, sporta inventāra izvietojumu bijušā bānīša maršrutā un citus risinājumus mierīgās un aktīvās atpūtas cienītājiem⁴⁴. Arī pārskata gadā Mežaparks nodrošināja daudzveidīgas iespējas atpūtai un izklaidei brīvā dabā ne tikai savas, bet arī tuvāko apkaimju iedzīvotājiem, kā arī Rīgas pilsētas viesiem. Pārskata gadā turpinājās darbs pie Mežaparka pastaigu takas izveides.

Ar RD 18.06.2013. lēmumu Nr.6330 ir uzsākta Skanstes apkaimes teritorijas lokālplānojuma izstrāde atbilstoši RVC AZ teritorijas plānojuma ieviešanas pasākumiem. Atbilstoši koncepcijai Skanstes pilsētībūvnieciskās struktūras pamatiezīmes ir: augstas kvalitātes daudzfunkcionāla, salīdzinoši retināta apbūve un plaša, savstarpēji saistītu apstādījumu teritoriju sistēma, kas veido ekoloģiskā tīklojuma posmu teritorijā starp Mežparku, Andrejsalu un Bulvāru loku. Skanstes apkaime ir secīgs zaļās ass savienojošais fragments. Tās galvenos elementus var veidot ielu apstādījumi, parki, skvēri, pagalmu apstādījumi un tā sauktā dalītā telpa kur ietves un

⁴³ ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojums „Mūsu kopējā nākotne” (saukts arī par Bruntlandes komisijas ziņojumu), 1987

⁴⁴ www.apkaimes.lv

ielas līmenis ir vienā līmenī un gājēji, velosipēdisti, kā arī autovadītāji ir vienlīdzīgi. Šīs sistēmas enkura objekti ir četri jauni parki. Teritorijas pārdomātā attīstība un tuvums RVC veicinās kvalitatīvu mājokļu projektu attīstību. 2030.gadā paredzēts, ka apkaimē dzīvos vairāk nekā 28 000 iedzīvotāju.

Pārskata gadā notika Rīgas pilsētai piederošo mežu, dārzu, parku un skvēru apsaimniekošana atbilstoši ilgtermiņa attīstības principiem. Iedzīvotāju viedoklis par pilsētas zaļo rotu tika noskaidrots organizējot publisko apspriešanu par koku ciršanu objektos. Uzsākta arī rekonstruētā Ziemeļblāzmas parka apsaimniekošana, kas pamato pašvaldības izpratni par teritoriju racionālu un ilgtermiņa attīstību.

Lai veicinātu racionālu pašvaldības izglītības iestādēm piesaistīto nekustamo īpašumu un teritoriju izmantošanu un attīstību, pašvaldība 2013.gadā turpināja 2011.gadā iesāktu privātām personām piederošu nekustamo īpašumu, kas iekļauti RD lēmumā⁴⁵, iegādi (pirkšanu, maiņu) pašvaldības īpašumā. Pārskata periodā minētais lēmums skāra sešus zemes gabalus, uz kuriem atrodas izglītības iestādes. 2013.gadā izvērtēti 247 pieteikumi nekustamā īpašuma veidošanai, un izvērtēti un apstiprināti 140 zemes ierīcības projekti.

RD Mājokļu un vides departaments (turpmāk – MVD) pārņēmis valdījumā no ĪD krematorija ēku Varoņu ielā 3a Rīgā, tādējādi padarot efektīvāku kremācijas procesa norisi un uzraudzību.

U4.8. Izveidot kvalitatīvas atpūtas vietas pilsētniekiem

Kvalitatīva, veselīga un aktīva atpūta iespējama ne tikai ārpus galvaspilsētas robežām, bet arī Rīgā. Pārskata periodā uzdevuma ietvaros tika īstenotas vairākas aktivitātes: pie Daugavas (Maskavas iela 430a) izbūvēta peldvieta, piebraucamais ceļš un autostāvvietas; izbūvēta glābšanas stacijas, sakopta Mazjumpravamuižai piegulošā teritorija, veikti dīķa tīrīšanas darbi, Daugavas promenādē uzstādīts dizaina elements – koka-akmens sols un uzstādīti 10 jauni soli, veikta gājēju laipas rekonstrukcija Bumbukalnā.

Pilsētnieku un viesu atpūtas iespēju loks paplašināts ar AB dambi, kur izbūvēts bērnu rotaļu laukums, nodrošināts apgaismojums, veikti labiekārtošanas darbi un asfaltbetona seguma atjaunošanas darbi 11 450 m² platībā. Labiekārtota arī Ķīpsalas atpūtas zona (peldvieta) un Lucavsāls atpūtas zona, izbūvējot bērnu rotaļu laukumu, 2 pludmales volejbola laukumus. Pārskata gadā atjaunots arī inventārs un aprīkojums 5 pilsētas atpūtas vietās un peldvietās Vecāķos, pie Bābelītes, Dambjapurva un Velnezera. Izveidota jauna atpūtas vieta un izstrādāts labiekārtošanas projekts starp Juglas kanālu, Brīvības gatvi un Vidzemes aleju. Vietas identitātes stiprināšanai pārskata gadā veikti kopšanas darbi Lucavsāls parka Ziemeļu daļā un Lucavsāls parka Dienvidu daļas 1.kārtas izveide.

⁴⁵ RD 26.05.2009. lēmums Nr.5280 „Par valsts pārvaldes funkciju veikšanai izglītības, jaunatnes un sporta nozarē nepieciešamajiem Rīgas pilsētas pašvaldības nekustamajiem īpašumiem”

2013.gadā tika atjaunoti 14 bērnu rotaļu laukumi un nodrošināta 26 rotaļu laukumu izmantošana SIA „Rīgas meži” apsaimniekotajās teritorijās.

Turpinot tradīcijas, jau trešo gadu kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” Lielās estrādes teritorijā tika izveidots ziemas atpūtas un atrakciju komplekss „Rīgas Sniega parks”, sniedzot apmeklētājiem iespēju baudīt, piemēram, kameršļūkšanu, bezmaksas slidotavu un bezmaksas distanču slēpošanas trasi. Sniega parkā darbojās slēpošanas un snoborda apmācības skola bērniem. Savukārt vasaras sezonā Ķīšezera pludmalē dinamisku atpūtas iespēju piedāvāja atrakcija „Plunkšķis”.

Īstenojot projektu „Maskavas, Krasta un Turgeņeva ielu kvartāla degradētās teritorijas revitalizācija” kā nozīmīgs papildu objekts aktīvās atpūtas cienītājiem tika paredzēta skeitparka izbūve Daugavas labā krasta promenādē. Attiecīgi 2013.gadā izsludināts un saņemts piedāvājums iepirkumam skeitparka būvdarbu veikšanai un veikti skeitparka izbūves darbi.

2013.gadā projekta „Būvprojekta izstrāde objektam „Āfrikas savanna”” ietvaros atkārtoti izsludināts iepirkums tehniskā projekta izstrādei ekspozīcijai „Āfrikas savanna” Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā, taču iesniegtais piedāvājums neatbilda nolikuma prasībām.

Projekta „Dižozolu ielas rekonstrukcija” kontekstā 2013.gadā saņemts plānošanas un arhitektūras uzdevums ar mērķi atjaunot un palielināt Dižozolu ielas kā Ziepiņkalna apkaimes centra lomu. Projekts paredz veikt Dižozolu ielas labiekārtojumu, ielas paplašinājumu gājējiem un ielas pārveidošanu par tirdzniecības un atpūtas centru, veicinot gājējiem un velosipēdistiem draudzīgāku vidi.

Savukārt projekta „Pilsētvidē integrētas gājēju sistēmas izveidošanas izvērtēšana un pamatotu priekšlikumu sniegšana gājēju ielas attīstības koncepcijas realizēšanai Tērbatas, Zīgfriņa Annas Meierovica un Vaļņu ielās” attīstībai tika izveidota Gājēju ielas attīstības koncepcijas darba grupa un notika darba grupas sēde. Tika sagatavots projekta pieteikums Rīgas pilsētas infrastruktūras fonda līdzekļu piešķiršanai tehniskā projekta izstrādei.

Kopumā, lai virzītos uz mērķa PM4 sasniegšanu, dažādas aktivitātes veica PAD, ĪD, MVD, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija, RPB, APC, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks” un SIA „Rīgas meži”.

Budžets

Mērķa īstenošanas ietvaros veiktās aktivitātes tiek finansētas kā no RD budžeta līdzekļiem, tā arī piesaistot ES fondu finansējumu, tāpēc izdevumi pārsvarā tiek iekļauti RD iestāžu un struktūrvienību pamatbudžetos.

Secinājumi

Īstenotās un uzsāktās aktivitātes Rīgas pilsētā 2013.gadā mērķa *PM4 Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm* kontekstā atklāj, pa pašvaldība ir turpinājusi realizēt dažādas rīcības un projektus, kas lokālā un plašākā mērogā ir ietekmējuši visas 58 apkaimes.

Apkaimju robežas nav ne administratīvas, ne telpiskas, tāpēc ikviena uzsāktā vai jau īstenotā iniciatīva un uzlabojums ir sociāls, estētisks un ekonomisks piensums ikvienam Rīgas iedzīvotājam un tās viesim. Īpaši izceļami ir 2013.gada 1.augustā atklātais Spīķeru kvartāls un Daugavas labā krasta promenāde posmā no Dzelzceļa līdz Salu tiltam, kas darījusi pieejamu, aktīvi izmantojamu un ainaviski sakoptu Daugavas labā krasta daļu.

Ilgttermiņa sociāls un ekonomisks ieguldījums apkaimju attīstībā un identitātes veidošanā sagaidāms tuvākajos gados, jo pārskata gadā apstiprināts kultūras un atpūtas parka „Mežaparks” lokālpārplānojums, uzsākta Skanstes apkaimes teritorijas lokālpārplānojuma izstrāde un uzsākts iepirkums „Ziedoņdārza un Grīziņkalna parka revitalizācijas tehnisko projektu izstrāde, autoruzraudzība un būvdarbi”. Minētie projekti paredz ievērojamu zaļās publiskās ārtelpas piensumu tuvāko gadu laikā un daudzveidīgākas atpūtas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas.

Domājot par publiskās ārtelpas kvalitāti un tās funkcionālajām un estētiskajām īpašībām kopumā, Rīgas pilsēta 2013.gada 1.februārī uzsāka ES fondu URBACT II programmas līdzfinansētā projekta „Pilsētvides ilgtspējīga atjaunošana” (Changes and conflicts in using public spaces/USER) īstenošanu ar mērķi pilnveidot publisko ārtelpu RVC, uzlabojot tās pieejamību dažādām pilsētvides lietotāju grupām. Projekts tiek īstenots ciešā sadarbībā ar dažādu sabiedrības interešu grupām – ar iedzīvotājiem un tos pārstāvošām organizācijām, uzņēmējiem, kuru uzņēmējdarbība saistīta ar šo teritoriju, Rīgas pilsētas pašvaldības atbilstošo jomu speciālistiem un piesaistītajiem ekspertiem.

Apkaimju kopējo kvalitāti veido dažādu lokālo uzlabojumu summa, tāpēc pozitīvi vērtējamas aktivitātes, kuru laikā estētiski pilnveidoti un funkcionāli uzlaboti pagalmi, iesaistoties tieši pašiem apkaimju iedzīvotājiem, piemēram, „Mana Rīga –pagalmu apdzīvošana” un Lielās talkas Pagalmu sakopšanas kustības laikā.

Kopumā, lai pilsētā veidotu kvalitatīvas apkaimes atbilstoši mērķim PM4, Rīgā pārskata gadā jau īstenotas un uzsāktas aktivitātes, kas, maksimāli izmantojot apkaimju potenciālu, ilgtermiņā uzlabos to funkcionalitāti un pievilcību. Paralēli tam, ir būtiski pilsētas iedzīvotājos veidot apziņu, ka viņu idejas savas dzīves, darba un atpūtas vides veidošanā pilsētai ir nozīmīgas un ar potenciālu realizēt.

Nozares eksperta viedoklis

Jeļena Šaicāne, Sabiedrības integrācijas fonda Programmu uzraudzības nodaļas vadītāja

Pašvaldības darbība apkaimju labiekārtošanā ir vērtējama pozitīvi, jo apkaimju vides uzlabošana ne tikai veicina iedzīvotāju dzīves vides uzlabošanu un apmierinātības pieaugumu, investīciju piesaisti un uzņēmējdarbības attīstību, bet arī veicina Rīgas pilsētas iedzīvotāju piederības sajūtu savai pilsētai, kas galvenokārt veidojas caur lokālpatriotismu jeb piederību kādai konkrētai apkaimei vai rajonam.

Nepieciešams turpināt Rīgas pilsētas apkaimju labiekārtošanu, īpašu uzmanību veltot tām teritorijām, kas atrodas tālu no pilsētas centra vai vēsturisku un citu apstākļu rezultātā ir veidojušās kā „guļamrajoni” utml. Jāpiezīmē, ka nepieciešams izvērtēt iespējas saglabāt katras apkaimes vēsturiskās un kultūras īpatnības, jo, kā liecina pieredze, tieši šādu kvartālu vai apkaimju attīstība veicina iedzīvotāju piederības sajūtu Rīgai, kā arī piesaista gan tūristus, gan uzņēmējus.

Nozares eksperta viedoklis

Gatis Pāvils, stratēģiskās plānošanas eksperts, „NK konsultāciju birojs”

Rīgas apkaimju izdalīšana un turpmākās aktivitātes šo apkaimju koncepcijas „iedzīvināšanai”, manuprāt, ir viena no spilgtākajām pašvaldības iniciatīvām pēdējās desmitgades laikā. Idejai piemīt daudz pievilcības faktoru, taču, iespējams, vislieliskākais ir tas, ka apkaimju attīstības process varētu iesaistīt visu Rīgu, katru Rīgā dzīvojošo un strādājošo, tas nodrošinātu katra rīdzinieka līdzdalību pilsētvides attīstībā. Ir grūti iedomāties citu, vēl stabilāku un ilgtspējīgāku pilsētvides attīstības procesu.

Pašreiz šīs lieliskās koncepcijas īstenošana Rīgā rada dalītas izjūtas. No vienas puses ir jūtams, ka ideja nav zudusi un process turpinās. Tomēr, no otras puses, apkaimju procesa noturība ilgtermiņā joprojām rada bažas. Iemesls bažām ir vienkāršs: apkaimju ideja nav iedzīvināta un lielākajā daļā Rīgas apkaimju joprojām trūkst aktīvu NVO, kas pārstāvētu savas apkaimes intereses. Vairums rīdzinieku joprojām nav saskatījuši apkaimju procesa nozīmi savā ikdienā un nākotnes plānos.

Iespējams, labākais veids, kā turpmāk attīstīt apkaimju koncepciju, būtu kompleksa vairāku apkaimju centru attīstība, iesākumam izvēloties tās apkaimes, kurās ir aktīvas apkaimju NVO. Attīstot šādu „paraugcentrus”, būtu cieši jāsadarbojas ar šīm NVO un jāreklamē šī attīstība tieši kā mērķtiecīga konkrētās apkaimes centra attīstība ar mērķi uzlabot apkaimes iedzīvotāju ērtības un vietējo uzņēmēju attīstības iespējas. Attīstot centrus, ir jānodrošina kompleksa attīstības plānošana, veicinot nelielu, vietējo uzņēmēju, nevis lielo veikalu ķēžu attīstību, rūpīgi plānojot visu transporta veidu

infrastruktūru, meklējot un izceļot apkaimes identitāti un nodrošinot vizuāli izteiksmīgas, unikālas vietzīmes izveidi katrā no apkaimju centriem. Šāda centru attīstība varētu kļūt par labu reklāmu apkaimju koncepcijai.

Rīgas politiķi, pašvaldības darbinieki un citi aktīvākie rīdzinieku pārstāvji var veidot īpašu, uz apkaimju NVO attīstību vērstu mazo grantu konkursu. Pašvaldībai topošajām NVO ir jāpiedāvā sanāksšanas vietas pašvaldības iestādēs: bibliotēkās, kultūras namos un citās iestādēs.

4.1. tabula

Stratēģiskā mērķa PM4 „Dzīve pilsētā ar kvalitatīvām apkaimēm” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2008	2009	2010	2011*	2012*	2013	2014			
Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)	CSP	717 371	713 016	706 413	659 418	650 478	643 615	643 368	↓	↓	Samazināšanās temps palēninās
Migrācijas saldo uz 1000 iedzīvotājiem	CSP	-4,6	-12,1	-18	-17,4	-10,9	-6,2	-2,7	↓	↑	Pieaug
Iedzīvotāju blīvums uz visu Rīgas teritoriju (cilvēki uz 1 km ² teritorijas)	CSP	2368	2353	2331	2 169	2 140	2117	2116	↓	↓	Pieaug
Iedzīvotāju blīvums uz sauszemes teritoriju	CSP (aprēķini PAD)	2 788	2 771	2 746	2 562	2538	2514	2513	↓	↓	Pieaug
Tendence	↑	↓	↑	↓							
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu							

* dati, kas pārrēķināti, pamatojoties uz 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātiem